

MIRKO KRAŠOVEC, PREDSEDNIK UPRAVE GOSPODARSTVA RAST

Prodaja T-2 bi bila najbolj učinkovita rešitev za Zvon Ena holding in Gospodarstvo Rast

»Glede na prejšnje izkušnje se nisimo prenašli. Vse odločitve so bile ekonomsko utemeljene, na podlagi poslovnih načrtov in glede na dolgoletno prakso. Nihče ni pričakoval, da bo prišlo do takšne krize. To je podobno kot po požaru, ko moraš pač začeti znova. Zavedati se je namreč treba, da gre pri Zvonu za finančni holding in je poslovanje odvisno predvsem od vrednosti delnic in uspešnosti poslovanja družb, ki so v njegovi lasti. Oboje se je zaradi nepredvidene krize bistveno spremenilo, zato je Zvon prišel v težave. Nekako lahko govorimo o 'višji sili', odgovarja Mirko Krašovec, ekonom mariborske nadškofije, na vprašanje, ali se je najbolj znana slovenska gospodarska družba v cerkveni lasti opekla z naložbami iz preteklih let. Priznava pa, da so težave Zvona Ena holdinga in z njim Gospodarstva Rast resne in akutne ter da bi jih najlaže premostili s prodajo telekomunikacijskega operaterja T-2.

Kako močno je gospodarska kriza zaznamovala poslovanje podjetij v lasti ali solasti slovenskih (nad)škofij?

Ne gre za podjetja v lasti ali solasti slovenskih škofij, ampak le za tri škofije, ki so združene v mariborsko metropolijo. Tudi te niso lastnice podjetij. Vse tri škofije so lastnice Gospodarstva Rast, Gospodarstvo Rast je 54-odstotni lastnik Zvona Ena holdinga, ta pa je lastnik podjetij. Pri Zvonu so lastniki še mali delničarji, teh je okrog trideset tisoč. Predvideno je bilo, da bo ta del gospodarstva pokrival večji del potreb za pastoralno, kulturno, vzgojno-izobraževalno in socialno poslanstvo vseh treh škofij. Zaradi krize pa namen ni dosežen. Problem laže razumemo, če upoštevamo, da je delovanje osnovnega poslanstva Cerkve v Sloveniji odvisno le od prostovoljnih darov vernikov in prihodkov od gospodarstva. Država osnovnega poslanstva Cerkve ne financira, kot ga v vseh drugih državah. Zato smo z nekim upanjem načrtovali te najne prihodke iz gospodarstva; ker pa teh prihodkov v zadnjih dveh letih zaradi krize ni bilo, je nastal problem. Predvideni prihodki od Gospodarstva Rast bi bili za delovanje vseh treh škofij bistveni, še posebno za mariborsko nadškofijo, ki je že načrtovala več pastoralnih in vzgojno-izobraževalnih projektov, ki jih je tre-

ba redno financirati. Prihodkov od Gospodarstva Rast torej ni, zato nastaja razlika med prihodki in odhodki, in to je razlog, da se tako imenovane »škarje« večajo. Zato je zdaj naša prva skrb, da najdemo dolgoročne rešitve in ta problem saniramo. Prepričani smo, da bomo še v tem letu našli rešitve.

Iz poslovnih baz je videti, da je imelo Gospodarstvo Rast lani dobrih 13 milijonov evrov izgube, medtem ko je bilo vsa leta prej dobičkonosno. Ali to pomeni, da lani niste mogli prispevati denarja za delovanje nadškofije ali pač?

Prav ste ugotovili; Zvon Ena holding je v hudih težavah, zato ne more nuditi nobenih dividend. Na drugi strani pa se je družba Gospodarstvo Rast zadolžila, zato težko plačuje svoje obveznosti. Stanje je težko, kriza je povzročila velike težave. Po eni strani Gospodarstvo Rast ne more uresničevati predvidenega sofinanciranja delovanja škofij; hkrati pa tudi družba sama težko financira svoje obveznosti. Ne le, da nismo mogli nič prispevati za delovanje nadškofije in škofij, Zvon Ena holding tudi lastnih kreditnih obveznosti trenutno ne more servisirati, saj od svojega premoženja nič ne dobi, ostale pa so ji obveznosti. Jasno je, da to ne more in ne sme dolgo trajati. Rešitev za Rast je v tem, da se Zvon čim prej izkoplje iz težav. Za to si v Zvonu intenzivno prizadevajo in upam, da bodo lahko kmalu dobro prodali kakšne naložbe in se izkopal iz krize. Spodbudno je, da se položaj v podjetjih, ki so v lasti Zvona, izboljšuje in bodo lahko kmalu plačevala potrebne dividende.

Ko pravite, da nameravate kmalu prodati nekatere naložbe, imate najbrž v mislih telekomunikacijsko podjetje T-2?

Tako je, T-2 je na prvem mestu za prodajo. Na to prodajo oziroma na rešitve v povezavi s T-2 sem mislil, ko sem rekel, da bomo še v tem letu našli rešitve.

Iz zadnjega objavljenega poročila je razvidno, da je imelo Gospodarstvo Rast konec leta 2008 68,7 milijona evrov sredstev, od tega v dolgoročnih finančnih naložbah 53,4 milijona. Kakšno je bilo stanje ob koncu leta 2009?

Zaradi velikega padca vrednosti delnic je bilo stanje slabše. Sredstva družbe so 31. decembra 2009 znaša-

la 48.876.970 evrov, kar je za 29 odstotkov manj kot v preteklem letu. Padec vrednosti premoženja je posledica cenitve naložb v Zvonu, zato je nastala oslabitev. Vrednost dolgoročnih sredstev je bila 31. decembra 2009 po narejeni oslabitvi 34.581.572 evrov oz. 70,75 odstotka. Znesek dolgoročnih finančnih naložb po narejeni oslabitvi pa je bil 34.396.897 evrov, kar je skoraj enako, kot je znesek dolgoročnih sredstev.

Kaj pa poslovanje Zvona Ena holdinga? Lahko kot predsednik njegovega nadzornega sveta navedete nekaj podatkov?

O poslovanju z vidika bilanc in števil ne bi želel govoriti, saj je to zadeva uprave Zvona. Povedal pa bi, da rezultati niso rožnati, saj je kriza prizadela tudi podjetja iz portfelja in mnoga ne morejo plačevati dividend, kar bi bilo nujno, da bi lahko pokrivali obveznosti. Na drugi strani pa je velik problem v tem, da še vedno ni začel prav delovati trg, ki bi omogočal dobro prodajo naložb. Letošnje leto je za upravo in lastnike Zvona Ena holdinga eno najtežjih.

Kaj bi za Gospodarstvo Rast pomenilo, če gre Zvon Ena holding v stečaj, o čemer se je zadnje mesece veliko špekuliralo?

Glavna naložba pri Gospodarstvu Rast je, kot sem že pojasnil, 54-odstotni delež pri lastništvu Zvona Ena holdinga. Vse drugo so le malenkosti. V Gospodarstvo Rast sta vključeni še Orglarska delavnica in Restavratorska delavnica, ki pa pomenita manjši delež poslovanja. Zato Gospodarstvo Rast močno občuti težave Zvona Ena holdinga. Menim pa, da kljub težavam pri poslovanju Zvona stečaj ni verjeten, saj bi bila to najslabša rešitev za vse partnerje: za Zvon, banke in lastnike. Prepričan sem, da se tega vsi zavedajo. Vedno znova poudarjam, da je za vse najboljša rešitev odgovorno, odkrito in tvorno sodelovanje vseh treh partnerjev pri iskanju dolgoročnih rešitev. V takem sodelovanju se najdejo najboljše možnosti izhoda. V Zvonu so vedno ravnali kot odgovoren lastnik, zato sem prepričan, da so rešitve s pomočjo in ob sodelovanju vseh partnerjev najboljše. Hvala Bogu, v tej smeri se zadeve rešujejo.

Ali imate oceno, kolikšna je vrednost naložb v lasti Zvona?

Imamo več cenitev naložb Zvona. Vrednosti so seveda različne. Pomembno je, da je vrednost premoženja še vedno večja, kot so obveznosti. Imamo tudi ekonomsko študijo, ki kaže, da je možno vzpostaviti dolgoročno ekonomsko vzdržnost.

**Direktor vladnega urada za ver-
ske skupnosti Aleš Gulič je pred
kratkim namignil, da je lahko ure-
ditev, ko so posamezne župnije in
škofije poslovno ločene, zaradi česar
se ne ve natančno, koliko pre-
moženja ima Cerkev v Sloveniji v
celoti, tudi načrtna, zaradi slabih
izkušenj RKC v preteklosti. Je kaj na
tem?**

To lahko izjavi nekdo, ki ne pozna delovanja Cerkve. Osnova za organizacijo v Cerkvi je Zakonik cerkvenega prava, ki je odraz stolecne prakse v Cerkvi, in slovenske pravne ureditve. Župnije so bile že zdavnaj samostojne pravne osebe, zato taka špekulacija ne more biti utemeljena. Premoženja ne skrivamo in ga tudi nikoli nismo. Geodetska uprava Republike Slovenije zdaj dobro pozna cerkveno premoženje, saj je bil narejen popis premoženja po uradnih aktih. Mi smo pri tem dejavno in tvorno sodelovali, zato ni prav, da se govori, da »kaj skrivamo«. Vso to popisano premoženje je tudi zdaj nekako ovrednoteno. Pomembno je vedeti, da v Cerkvi nikoli nismo imeli na-

mena skrivati premoženja, saj je nekako »last« vseh nas, ker služi v skupno dobro. V večini je to neprofitno premoženje, v katerega je treba predvsem vlagati, ne daje pa prihodkov. Škoda je, da se včasih tega v Sloveniji premalo zavedamo.

Kakšno je sicer sodelovanje slovenskih škofij in nadškofij pri poslovnih projektih?

Vsaka škofija je po Zakoniku cerkvenega prava samostojna pravna oseba. Glede vseh zadev, ki se tičejo same škofije ali nadškofije, je škof oziroma nadškof samostojen. Enako velja tudi za gospodarske zadeve. Veliko pa je zadev, ki jih je treba vseslovensko uskladiti, usklajevanje pa je naloga Slovenske škofovske konference. Ko gre za skupne pastoralne vseslovenske projekte, je sodelovanje slovenskih škofij in

nadškofij ustaljeno, nujno in redno. Pri poslovnih projektih pa gre predvsem za projekte v posameznih škofijah; ko gre za projekte več škofij, kot npr. pri Gospodarstvu Rast, je sodelovanje zelo dobro.

Kakšni so načrti za poslovanje Gospodarstva Rast v prihodnje?

Zelo previdni bomo morali biti. V preteklosti možnosti krize nismo predvideli. Gradili smo na neki statistiki zadnjih 50 ali 100 let in v tem času podobne krize ni bilo. Zdaj bo pa s tem treba računati.

Kdo so vaši podporniki? Na koga se obrnete, ko ste v težavah, kdo vam stoji ob strani? Ali imate podporo iz tujine, Vatikana?

Mi smo povsem samostojni in se moramo znajti sami. Obstajata pa v naših krogih solidarnost in razumevanje za naše probleme.

URBAN ČERVEK

Kaj je Gospodarstvo Rast

Gospodarstvo Rast je gospodarska družba, ki jo je ustanovila Škofija Maribor zato, da bi lahko izvajala gospodarsko dejavnost učinkovito in v skladu z zakonom. Namen ustanovitve družbe je bil, da z gospodarsko dejavnostjo ustvari zanesljiv gromotni temelj za izvajanje dejavnosti in programov škofije v skupno dobro ljudi. Leta 2006 se je škofija razdelila na tri škofije. Škofija Maribor je postala nadškofija, ustanovljeni sta bili dve novi škofiji, in sicer Celje in Maribor. Tako je pripadlo 51,7 odstotka vernikov mariborski nadškofiji, 34,4 odstotka vernikov celjski in 13,8 odstotka murskosoboški škofiji. V enakih odstotkih so postale vse tri škofije solastnice Gospodarstva Rast. Tako je Gospodarstvo Rast postalo gospodarsko ozadje le vseh treh škofij, ne pa celotne Cerkve na Slovenskem. Namen je bil ustvariti stabilno gospodarsko osnovo, ko z nevarnostjo tako vsestranske svetovne finančne krize nismo računali.

Stran / Page: 26

Doseg / Reach: 129000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 728 cm2

3 / 3

MIRKO KRAŠOVEC Foto Tadej Regent